

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 18225-06-25
בג"ץ 24804-06-25
בג"ץ 25348-06-25
בג"ץ 31230-06-25
בג"ץ 7094-08-25
בג"ץ 7100-08-25

לפני :

כבוד הנשיא יצחק עמית
כבוד המשנה לנשיא נעם סולברג
כבוד השופט דוד מינץ
כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כבוד השופט חאלד כבוב

העותרים בבג"ץ
: 18225-06-25

1. כרמי גילון ו-37 אח'

העותרת בבג"ץ
: 24804-06-25

התנועה למען איכות השלטון בישראל

העותרת בבג"ץ
: 25348-06-25

משמר הדמוקרטיה הישראלית

העותרים בבג"ץ
: 31230-06-25

1. האקדמיה למען ישראל דמוקרטית ו-71 אח'

העותרת בבג"ץ
: 7094-08-25

סיעת יש עתיד

העותרים בבג"ץ
: 7100-08-25

1. לשכת עורכי הדין בישראל
2. ראש לשכת עורכי הדין בישראל

נגד

המשיבים בבג"ץ
18225-06-25 ובבג"ץ
: 7100-08-25

1. ממשלת ישראל
2. ראש ממשלת ישראל
3. שר המשפטים
4. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים בבג"ץ
: 24804-06-25

1. ממשלת ישראל
2. ראש ממשלת ישראל
3. ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת היועצת המשפטית לממשלה
4. הוועדה המקצועית-ציבורית בראשות כבוד הנשיא

(בדימי) גרוניס
5. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים בבג"ץ
: 25348-06-25

1. שר המשפטים
2. שר התפוצות
3. ראש הממשלה
4. ממשלת ישראל
5. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבות בבג"ץ
: 31230-06-25

1. ממשלת ישראל
2. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבות בבג"ץ
: 7094-08-25

1. ממשלת ישראל
2. ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת היועצת המשפטית לממשלה
3. היועצת המשפטית לממשלה
4. הוועדה המקצועית-ציבורית בראשות כבוד הנשיא (בדימי) גרוניס

דיון בהתנגדות להפיכת הצו על תנאי למוחלט

החלטה

1. עקרון פומביות הדיון הוא עקרון חוקתי שקבוע בסעיף 3 לחוק-יסוד: השפיטה:

”בית משפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק”.

עקרון זה בא לידי ביטוי גם בסעיף 68(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), הקובע את הכלל: ”בית משפט ידון בפומבי”.

אכן, כפי שנפסק זה מכבר:

”לא אנו המצאנו עקרון יסוד זה, והרי הוא עמנו מימי קדם. זקני העדה והשופטים משכנם היה בשער העיר, ואת העם שפטו לעיני כול. ראו, למשל, פרשת בעז והגואל: רות, ד, ופרשת נבות היזרעאלי, מלכים א, כא. כך היה בימים שמכבר וכך דין בימינו. בתי המשפט עמדו לא אחת על עקרון פומביות הדיון כמרכיב במשטר הדמוקרטי, ועל

חשיבותו הרבה לתקינותו של ההליך המשפטי, לביצור אמון הציבור בבתי המשפט ולמימוש חופש הביטוי" (ע"א 5185/93 היועץ המשפטי לממשלה נ' מרום, פ"ד מט(1) 341, 318 (1995)).

2. הפסיקה קשרה כתרים לעקרון פומביות הדיון, כחלק מחופש הביטוי וזכות הציבור לדעת. הרציונל שעומד בבסיס עקרון זה הוא קידום שקיפותו של ההליך השיפוטי, באופן שמאפשר בתורו קיום בקרה וביקורת – "ועל דרך זה יכול כלל הציבור לדעת אם מתנהלים ההליכים המשפטיים באורח תקין" (ראו, מבין רבים: בש"פ 5759/04 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 658, 662 (2004) (להלן: עניין תורג'מן)). מעקרון פומביות הדיון נגזרת גם זכות העיון (תקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003), וכן החופש לפרסם (בכפוף להוראות הדין) את תוכן ההליך השיפוטי, לרבות ההחלטות השיפוטיות שניתנו במסגרתו ופרטי הנוטלים בו חלק.

3. עקרון פומביות הדיון בא לידי ביטוי, בין היתר, בכלל שלפיו דיוני בית המשפט מתנהלים ככלל בדלתיים פתוחות. החריגים לכלל זה קבועים בסעיף 68(ב) לחוק בתי המשפט, המקנה לבית המשפט את הסמכות לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, בהתאם לתנאים שנקבעו בהקשר זה. לדיון בדלתיים סגורות השלכה גם על פרסום הדברים, לאור הוראת סעיף 70(א) לחוק בתי המשפט הקובעת כי "לא יפרסם אדם דבר על דיון שהתנהל בבית משפט בדלתיים סגורות אלא ברשות בית המשפט".

ככל שהדבר נוגע לעריכת הדיונים באולם, לאורך השנים מומש עקרון פומביות הדיון בהתאם לרוחב האולם. לצד זאת, עוד לפני שנים רבות, כאשר שידור דיון מאולם בית המשפט נדמה היה כתסריט בדיוני, נאמר:

"[...] פרסום הנעשה על מה שהתרחש באולם בית- המשפט כמו מרחיב הוא את האולם גם למי שלא נכח בגופו לעת הדיון. [...] התקשורת למיניה אינה אלא שלוחתו של הציבור. מהווה היא מעין מגבר-שמע ומגבר-ראייה לאירועים המתרחשים במקום מסוים ובזמן מסוים" (עניין תורג'מן, בעמ' 662).

4. אם כן, ההצדקות שבבסיס פומביות הדיון והדרכים למימושה אינן בהכרח מצמצמות עצמן לנוכחות באולם הדיונים. זאת, בין השאר, על רקע ההבנה המעשית כי הציבור בכללותו אינו יכול להידחק לאולם בית המשפט, שגודלו מוגבל, וממילא כי לאדם מן היישוב לא בהכרח יתאפשר להגיע בעצמו לאולם כדי לצפות בדיונים. ניכרת בפסיקה ההבנה העקרונית כי הגשמת תכליתו של עקרון פומביות הדיון אינה בהכרח

תלויה בנוכחות פיזית בתוך אולם בית המשפט. למעשה, הנוכחות באולם נתפסת כמימוש עקרון פומביות הדיון במובן הצר, בעוד שפרסום ההליך ופרטים על אודותיו נחשב כמימוש העקרון במובנו הרחב. כפי שנפסק זה מכבר:

“פומביות הדיון אינה מתבטאת רק בעצם פתיחת דלתות בית-המשפט, ויש להבינה גם על רקע הכרה ביכולתו המוגבלת של כל אדם מהציבור לפקוד את אולמות בתי-המשפט. הכרה זו הביאה לתפיסת עקרון הפומביות במובנו הרחב ככולל את ‘...החירות לפרסם את פרטי המתרחש בין כותלי בית המשפט...’ [...], והיא שעומדת ביסוד תפיסת הציבור כזכאי ‘...לעקוב אחר מהלכיו של משפט באמצעי התקשורת...’” (דברי השופט א’ גולדברג ברע”א 3614/97 יצחק נ’ חברת החדשות הישראלית בע”מ, פ”ד נג(1) 26, 52 (1999)).

“מימושו של עקרון הפומביות של ההליכים המשפטיים נעשה, במידה רבה, באופן שילוחי. הוא נעשה באמצעות כלי התקשורת ההמוניים. רובם הגדול של אזרחי המדינה אינם שואבים את המידע שבידם על הליכי המשפט מתוך נוכחות פיזית באולם הדיונים. [...] מצד אחד, פומביות הדיון במובן הצר – קרי, קיומו של הדיון בדלתיים פתוחות – היא תנאי לקיומו של חופש הביטוי, שבגדרו מתקיימת ‘...מסירת מידע על הנעשה בהליכים משפטיים התלויים ועומדים בבתי המשפט’, על-מנת לאפשר ‘תהליך של בירור האמת’ [...] מצד אחר, החופש לפרסם ברבים את המתרחש בין כותלי בית-המשפט הוא הערובה למימושו של עקרון פומביות ההליכים במובנו המלא, של יכולת הציבור לדעת על המתרחש בבית-המשפט. מניעת הפרסום, באמצעי התקשורת, של המתרחש בהליך שיפוטי מונעת את הגשמתו של עיקרון זה: בעבור רובו המכריע של הציבור, משמעות הדבר היא חסימת האפשרות לדעת דבר על המתרחש בהליך” (דברי השופט ת’ אור שם, בעמ’ 64-66).

5. מזה מספר שנים משודרים חלק מדיוני בית המשפט העליון בשידור חי (להרחבה על פרויקט השידורים ראו: בג”ץ 3072/20 גרינצייג נ’ בית משפט המחוזי בירושלים, פסקאות 4-6 (17.5.2020); נוהל ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון מס’ 1-24 “שידור ישיר של דיונים של בית המשפט העליון” (1.7.2024)). צילומי הדיונים זמינים לצפייה באתר בית המשפט העליון גם לאחר תום השידור החי.

6. כמו כל עקרון חוקתי, גם עקרון פומביות הדיון במובן הצר אינו מוחלט: “זהו עיקרון יחסי. עליו לסגת לעתים מפני זכויות ואינטרסים נוגדים” (בג”ץ 1435/03 פלונית

נ' בית-הדין למשמעת של עובדי המדינה בחיפה, פ"ד נח(1) 529, 534 (2004)). דוגמה לכך מצאנו בתקופת הקורונה, שאז הוטלו הגבלות על מספר הנוכחים באולמות בתי המשפט עקב אילוצים שנבעו מטעמי בריאות הציבור (ראו למשל: ע"פ 2459/21 פורום נאמני ארץ ישראל בליכוד נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.5.2021)).

אינטרס נוסף שבכוחו להצדיק הגבלה מסוימת של פומביות הדיון במובן הצר, עניינו בשמירה על תקינות ההליך המשפטי עצמו. פשיטא כי מימושו של עקרון פומביות הדיון נגזר מעצם האפשרות לקיים דיון; ואם לא ניתן לקיים דיון כהלכתו, הדבר מקרין ממילא על עקרון פומביות הדיון. בהקשר זה מורה סעיף 72(א) לחוק בתי המשפט:

איסור הפרעה

72. (א) אדם שבעת דיוני בית משפט עושה באולם בית המשפט, בלשכתו של שופט או סמוך למקום הדיון, אחד המעשים שלהלן, רשאי בית המשפט לצוות על הרחקתו, ורשאי הוא, לאחר שהתרה באדם שיימנע מהפרעה והוא לא שעה להתראה, להענישו על אתר במאסר עד שלושה חדשים או בקנס:

- (1) מתנהג בדרך של אלימות או איומים או בדרך פרועה או מבישה;
- (2) מקים רעש כדי להביע הסכמה או אי-הסכמה לפעולה משפטית או להחלטה של בית משפט;
- (3) מאיים על פקיד בית המשפט או מפריע לו בצורה אחרת למלא תפקידו;
- (4) מפריע בדרך אחרת לדיוני בית המשפט.

7. למרבה הצער, לאחרונה אנו עדים לתופעה חדשה שלא נודעה קודם לכן במחוזותינו – הפרעות לדיון מצד הקהל הנוכח באולם, וניסיונות להקשות על עורכי הדין לטעון ועל בית המשפט לעשות את מלאכתו. חלק מעורכי הדין אף דיווחו על התנכלויות כלפיהם מצד הקהל הממתין מחוץ לדלתות אולם בית המשפט. אנשי ונשות משמר בתי המשפט פועלים, במסירות ובאחריות, לשמירה על טוהר ההליך ועל שלומם של כלל באי בית המשפט – אך למרבה הצער גם כלפיהם מופנות לא אחת התבטאויות בלתי-ראויות. יצוין כי התופעה בולטת במיוחד בבית המשפט העליון, אך היא הולכת וזולגת גם לערכאות הדיוניות.

תופעה חסרת-תקדים זו, של התפרעויות באולמות ובהיכלות בתי המשפט, והשימוש בבית המשפט כזירה לקיום הפגנות, אינה מאפשרת קיום דיון כהלכתו. יש בכך משום ניסיון להלך אימים על בית המשפט, על הצדדים ועל באי כוחם – ולמעשה למנוע מבית המשפט מלבצע את תפקידו בשירות הציבור.

8. התופעה הפסולה שתוארה לעיל מחייבת חשיבה מחודשת בנוגע לעקרון פומביות הדיון במובן הצר. אכן, כפי שצוין אך לאחרונה:

”בית משפט זה רואה בחומרה את התופעה של הפרעות/קריאות/התפרעויות מצד הקהל בעת הדיון באולם, ואת ההתנכלות לבאי-כוח הצדדים הן באולם והן מחוץ לאולם. המדובר בפעולות שחותרות למעשה תחת היכולת לקיים דיון כהלכתו, ויש בכך משום פגיעה בעצמאות בתי המשפט וניתנו הנחיות מתאימות למשמר בתי המשפט.

לבית המשפט סמכות טבועה בכל הכרוך בניהול דיון ללא הפרעות ועל פי סדרי הדין המחייבים. מכל מקום, דומה כי התופעה עשויה להצדיק פרשנות מרחיבה לסמכויות בית המשפט שנועדו לשמור על תקינות ויעילות הדיון ועל כבודו של בית המשפט ובעלי הדין [...]. כן נדרשת חשיבה מחודשת בכל הנוגע לעקרון פומביות הדיון, בפרט בהינתן הטכנולוגיה המאפשרת כיום שידור הדיון באולם סמוך או לציבור כולו” (בג”ץ 427-10-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע”ר) נ’ ממשלת ישראל, פסקה 4 (החלטה מיום 23.11.2025); ההדגשה הוספה).

ובמקרה אחר, שבו נרשמו התפרעויות חמורות במיוחד, ניתנה החלטה בזו הלשון:

”על מנת שניתן יהיה לקיים דיון כהלכתו, בהתחשב בערכים שאנו מופקדים עליהם, לרבות טוהר ההליך השיפוטי וכדי לאפשר זכות טיעון ללא מורא לכל הצדדים המשתתפים בדיון – אנו מורים למשמר בתי המשפט לפנות את האולם.

מובהר בזה כי פומביות הדיון מותנית באפשרות לקיים את הדיון, ועיקרון זה מיושם תוך שימוש בסמכות בית המשפט לנהל את הדיון.

בהחלטתנו זו הבאנו בחשבון כי זכות הציבור ועיקרון פומביות הדיון נשמרים, בנסיבות העניין, בכך שהדיון מצולם ומשודר” (בג”ץ 54321-03-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ’ ממשלת ישראל (החלטה מיום 8.4.2025)).

9. הנה כי כן, מאז הניחו ראשונים את יסודות הפסיקה בנושא של פומביות הדיון, חלו שני שינויים משמעותיים: האפשרות לשדר את הדיון (אם לציבור, אם לאולם סמוך), והתופעה של התפרעויות והפרעה לדיון עד כדי סיכולו.

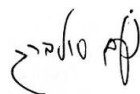
בראי הצורך בהתאמת הדין לנסיבות המציאות המשתנות, ועל רקע הישנותה של התופעה החמורה שתוארה לעיל – הגיעה העת לנקיטת צעדים בהקשר זה במבט צופה פני עתיד. על כן, מקום שבו קיים חשש מבוסס לכך שדיון משפטי מסוים עלול להיות מלווה בהפרעות, בהתפרעויות או בהתפרצויות בדרגה שצפויה להקשות באופן ממשי על ניהולו התקין – ניתן וראוי כי בית המשפט ינקוט מבעוד מועד בצעדים להגבלת הנוכחות הפיזית באולם בית המשפט, בנוסף ובמקביל לשידור הדיון במעגל סגור (באולם אחר בבית המשפט) או בשידור חי. בכך יתאפשר לבית המשפט לקיים את הדיון כהלכתו, ולשמור על שלומם של כלל הנוכחים בהיכל בית המשפט, תוך שמירה על עקרון פומביות הדיון במובנו הרחב. ודוק: ברי כי אין מדובר בדיון ב"דלתיים סגורות" כאמור בסעיפים 68(ב) ו-70(א) לחוק בתי המשפט. נהפוך הוא, שידור הדיון כשלעצמו, הוא ההיפך הגמור מ"דלתיים סגורות" מאחר שיש בכך כדי לממש את עקרון פומביות הדיון במובן הרחב.

10. ומהתם להכא. למרבה הצער, הדיון בתיק זה, הנוגע להפסקת כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה, מעלה חשש כי יהיה מלווה בהפרעות מצד הקהל באולם. בנסיבות אלה, ובהינתן שהדיון בתיק משודר לציבור בזמן אמת וגם במעגל סגור באולם אחר בבית המשפט, ראוי היה להורות כי תוגבל הנוכחות הפיזית באולם בית המשפט לעורכי הדין, לנציגי התקשורת ולמורשי כניסה. ברם, בהינתן מועד פרסום החלטה זו, בחרנו שלא להורות כן בדיון הנוכחי, ותחולת החלטה זו תיעשה מכאן ואילך על ידי המותב בכל תיק רלוונטי, על פי שיקול דעתו וכלל הנסיבות.

ניתנה היום, י"א כסלו תשפ"ו (01 דצמבר 2025).

דוד מינץ
שופט

נעם סולברג
משנה לנשיא

יצחק עמית
נשיא

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

אלכס שטיין
שופט

עופר גרוסקוף
שופט

חאלד כבוב
שופט